

1 Wprowadzenie

Standardowe potęgowanie dla wyrażenia a^n potrzebuje aż $n-1$ mnożeń. Istnieje jednak o wiele wydajniejszy sposób na podnoszenie wyrażenia do potęgi naturalnej, zwłaszcza dla dużych wykładników. Nazywa się on potęgowanie szybkie. Algorytm pozwala na zrealizowanie tego zadania wykonując maksymalnie $2 \cdot \log_2(n)$ mnożeń. Dla dużych wykładników oszczędność jest więc ogromna.

Dla przykładu obliczmy wartość wyrażenia 2^{10} :

$$2^{10} = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 = 1024$$

Wykonaliśmy aż 9 operacji mnożenia.

Potęę 2^{10} można jednak obliczyć w inny sposób:

$$2^{10} = (2^5)^2 = (2 \cdot 2^4)^2 = (2 \cdot (2^2)^2)^2 = (2 \cdot (2 \cdot 2)^2)^2$$

W tym przypadku otrzymujemy tylko 4 operacje mnożenia. W czym tkwi zatem tajemnica? Cały geniusz tej metody kryje się w wykładniku, a dokładniej w jego postaci binarnej, w tym przypadku $10 = 1010_2$.

2 Opis działania

Działanie metody opiera się na binarnym systemie pozycyjnym oraz na regule dodawania wykładników podczas mnożenia potęg o tych samych podstawach. Zasada jest następująca:

- 1) przypisujemy wynik = 1
- 2) dla kolejnych od prawej bitów:
 - a) jeśli bit jest równy 1, przypisujemy wynik = wynik * a
 - b) przypisujemy $a = a \cdot a$
- 3) wypisujemy wynik

3 Specyfikacja

Dane:

- liczba rzeczywista: $a > 0$ (podstawa potęgi)
- liczba naturalna: n (wykładnik potęgi)

Wynik:

liczba rzeczywista będąca wynikiem podniesienia liczby a do potęgi n -tej: wynik

4 Przykładowy kod w języku Python3 (funkcja iteracyjna)

```
# iteracyjny algorytm szybkiego podnoszenia liczby do naturalnej potęgi
def szybkie_potegowanie_iteracja(a,n):
    wynik = 1 # nadajemy zmiennej przechowującej wynik wartość początkową
    while n>0: # pętla wykonuj liczbę iteracji równa ilości cyfr w zapisie >
        if n%2: # sprawdzamy, czy wartość bitu równa się jeden
            wynik*=a # jeżeli tak to mnożymy wynik przez podstawę
        a*=a # podnosimy podstawę do potęgi
        n//=2 # dzielimy całkowicie wykładnik przez dwa
    return wynik # zwracamy wynik
```

5 Przykładowy kod w języku Python3 (funkcja rekurencyjna)

```
# rekurency algorytm szybkiego podnoszenia liczby do potęgi naturalnej
def szybkie_potegowanie_rekurencja(a,n):
    if n==0: # jeżeli wykładnik jest równy zero, to zwracamy 1
        return 1
    elif n==1: # jeżeli wykładnik jest równy jeden, to zwracamy podstawę
        return a
    elif n%2: # jeżeli wartość bitu jest równa jeden, to należy końcowy wynik przemnożyć przez podstawę
        return szybkie_potegowanie_rekurencja(a*a,n//2)*a
    # (return szybkie_potegowanie_rekurencja(a,n//2)*szybkie_potegowanie_rekurencja(a,n//2)*a)
    return szybkie_potegowanie_rekurencja(a*a,n//2)
    # (return szybkie_potegowanie_rekurencja(a,n//2)*szybkie_potegowanie_rekurencja(a,n//2))
```

6 Zastosowanie

Szybkie podnoszenie do potęgi w praktyce stosuje się do obliczania reszty z dzielenia potęgi przez ustaloną liczbę. Używa się go np. w algorytmach szyfru RSA.